

Per què la longevitat de les dones és superior a la dels homes?

MICHELLE PÖSCH
2BAT - IES Antoni Llidó

Balenes orca. Foto: CREATIVE.

Que les dones viuen més que els homes és un fet conegut per tothom. La creença popular atribueix aquest fet als hàbits de vida insans més comuns entre els homes que en la població femenina. Amb l'evolució de la societat i l'emancipació, la vida *dolenta* ha aparegut també entre les dones. Tanmateix, encara que en els últims vint anys, la diferència en l'esperança de vida entre homes i dones s'ha reduït en un any, continua havent-hi una bretxa considerable: 84,3 de les dones contra 78,2 dels homes. Açò ha preocupat a la ciència.

En un treball del 2004 publicat en *Nature* s'apuntava la hipòtesi que la diferència en l'esperança de vida suposava un avantatge evolutiu. La superior longevitat de les dones respecte als homes va ser anomenada *efecte iaia*. Segons les dades arreplegades per l'antropòloga M. Lahdenperä, les iaies, és a dir, les mares postmenopàusiques, tenen un efecte positiu sobre la descendència dels seus fills en alliberar-los de feina i obligacions. Això suposa una millora en la salut dels pares. A més, s'hi observà que la longevitat de les dones amb fills era superior a les que no en tenien; i que hi ha un increment en les de les filles quan les mares postmenopàusiques moren abans que les filles tinguin descendència.

Aquesta hipòtesi s'ha vist reforçada per les observacions de balenes orca realitzades a les costes de Canadà i dels EUA. En un article que acaba d'aparèixer en la revista *Science* es presenten les diferències observades entre famílies orca on la mare postmenopàusica era dintre de l'àmbit familiar i famílies on no hi era. Les troballes indiquen que les mares postmenopàusiques ajuden les filles en la reproducció, contribueixen al manteniment de la família i, al capdavall, ajuden a criar els *néts* (orientant-los i educant-los). La qual cosa facilita el treball de les filles i assegura la supervivència d'un percentatge més elevat de cries.

A més, s'ha constatat que, quan la iaia mor, la supervivència entre les filles és major que entre els fills. Açò és degut al fet que les femelles són ràpidament incloses en la família, ja que tenen un rol específic a desenvolupar. Les femelles són les preferides per la mare, atès que elles seran les futures mares postmenopàusiques.

En ambdós casos es constata que la diferència entre l'esperança de vida de les femelles i els mascles és el resultat d'un avantatge per a la descendència de les mares postmenopàusiques.